

TROLLSTIGEN

– et reiselivsikon

REIULF RAMSTAD ARKITEKTER AS

Tekst: Reiulf Ramstad Arkitekter AS

Foto: diephotodesigner.de, Reiulf Ramstad Arkitekter AS og Otto Gjelstenli

Reiseliv og turisme er i økende grad med på å endre det naturlige landskapet i Norge. Utviklingen skjer ofte på feil premisser og uten klare overordnede planer. Dette har ofte medført en spontan og klattvis ekspansjon av kvalitetsløse anlegg knyttet til naturlige severdigheter.

Trollstigen er en av de viktige turistattraksjonene i Norge. Anlegget var meget nedslitt og hadde store utfordringer med hensyn til drift, sikkerhet, infrastruktur og estetikk. Derfor ble det i 2004 avholdt en arkitektkonkurranse i regi av Statens Vegvesen/Turistvegprosjektet. Prosjektet 'Rød tråd' signert Reiulf Ramstad Arkitekter ble lagt til grunn for videre utvikling.

REIULF RAMSTAD ARKITEKTER AS

har 15 års erfaring fra idé til ferdigstilling av prosjekter med høy kvalitet, som bl.a Trollstigen Turistvegprosjekt og Høgskolen i Østfold.

Firmaet har arbeidet med ulike problemstillinger og oppgaver nasjonalt og internasjonalt, og har mottatt en rekke priser for sine prosjekter bl.a gjennom premiering i mer enn 2/3 av alle konkurransedeltagelser.

Reiulf Ramstad Arkitekter har 15 dedikerte medarbeidere med allsidig arkitektonisk erfaring og spissfaglig kompetanse.

www.rra.no

Adresse:	Trollstigplatået, Rauma, Møre og Romsdal
Byggherre:	Statens vegvesen. Nasjonal turistveg
Arkitekt:	Reiulf Ramstad Arkitekter AS
Landskapsarkitekt:	Bjarne Aasen
RIB:	Dr. Techn. Kristoffer Apeland
Entreprenør:	Christie & Opsahl AS
Leverandører:	betong: Syltemoa sandtak
Byggeår:	2005–2012
Areal:	bygninger ca 1.500 m ² . utomhusanlegget strekker seg over omlag 150.000 m ²

Konstruksjon:	Plassstøpt betong og stål, i hovedsak corténstål
Overflater:	Betongoverflater i ulik utførelse: slipt, slipt og porefylt, stålglatt, meislet, prikkhamret, kostet og spylt. Forskaling: bordforskaling (forskutte bord, 'regelmessig' bordforskaling), plateforskaling Stål: Corténstål, rustfritt stål, ovatrolbehandlet 'råstål', galvanisert Sandblåst aluminium Tre: Kebony lønn i utendørs sitteelementer, eik i sittemøbler inne

Trollstigplatået er et meget omfattende arkitektonisk prosjekt både i program, kompleksitet og utstrekning. Det dekker et prosjekteringsområde som fra én ende til den andre tar rundt tyve minutter med kontinuerlig gange. Samtidig er anlegget dimensjonert for å kunne motta mange mennesker på kort tid. Rundt 500.000 personer fordelt på 100.000 kjøretøy besøker stedet i løpet av sommermånedene. Dette stiller store krav til infrastruktur og logistikk.

Trollstigeplatået skal gjennom det ferdige prosjektet tilby mer for de tilreisende enn det gjør i dag. De som besøker Trollstigen skal få en rikere naturopplevelse og stedet skal være et mektig utstillingsvindu for Norge. Området skal ha en høy kvalitet på internasjonalt nivå. Opplevelsen av stedets unike karakter skal forsterkes gjennom velfungerende og stedstilpassede publikumsfasiliteter. En

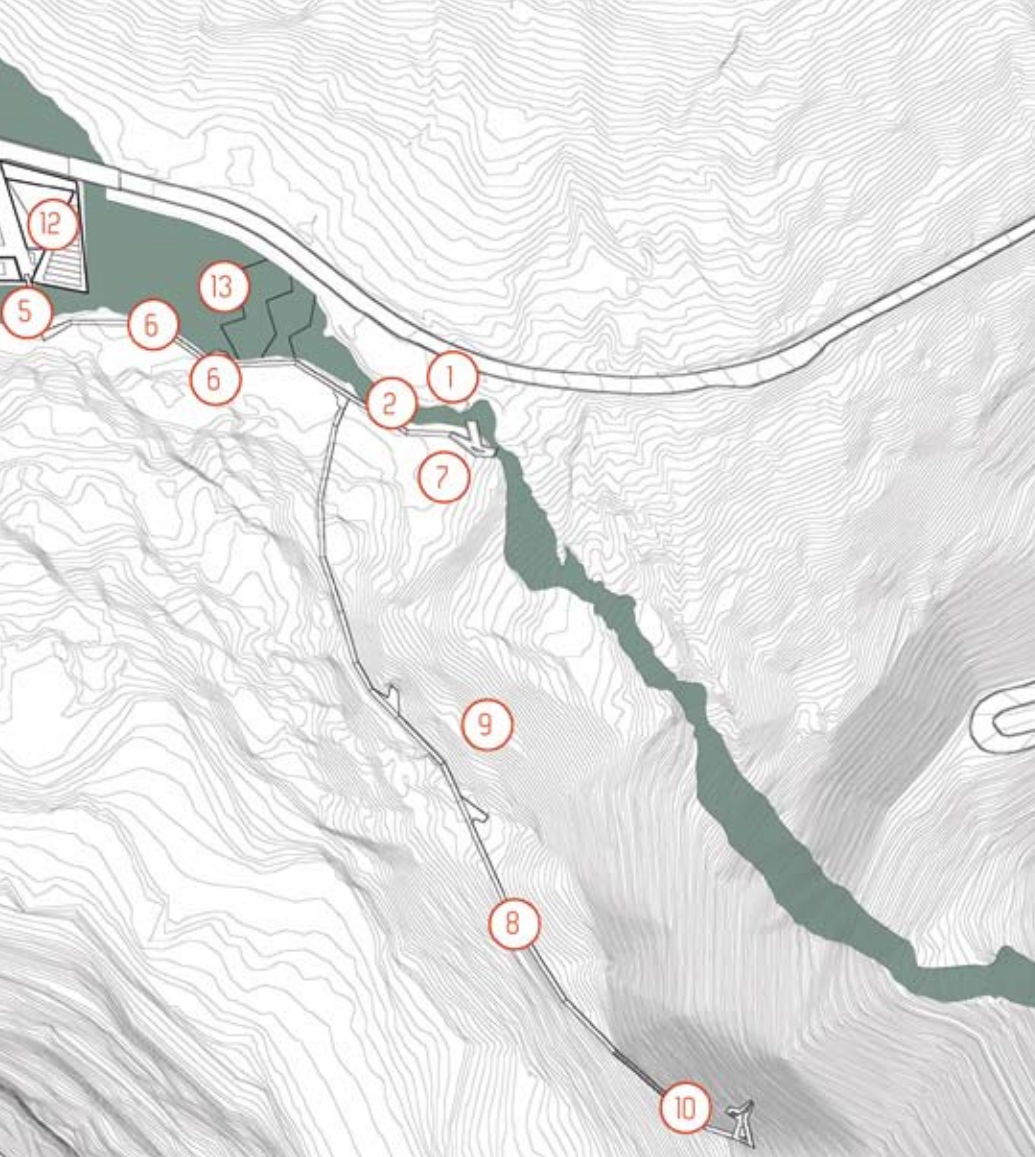

Fra rasteplassen: flomvoll og fjellstue

Rasteplass. Vann utgjør det dynamiske element i anlegget: fra snø, via rennende til fallende

Delområder

- 1 eksisterende parkering
- 2 fjerning eksisterende bro
- 3 nytt p-anlegg (del 1)
- 4 nytt p-anlegg (del 2)
- 5 gangbro
- 6 gangsone, rasteplass
- 7 utkikkspunkt 1
- 8 gangsone, sittebenker langs gangsti
- 9 rasteplasser
- 10 utkikksplass/trapp
- 11 bygning 1 flomvoll
- 12 bygning 2 (krokenbygget)
- 13 vannspeil/terskel/elveløp
- 14 reetablert naturlandskap
- 15.1 veiomlegging plata
- 15.2 veiomlegging strupen

arkitektonisk rød tråd, som er med på å gi et helhetlig inntrykk av norsk natur og kultur på sitt beste, verdig en nasjonal turistvei. Følgende fem premisser er lagt til grunn i prosjektet:

- Utviklingsperspektiv
Området behandles med en helhetlig, trinnvis strategi som illustrerer flere utviklingsperspektiver med ett og samme plangrep.
- Stedstilpasning
Alle bygninger, soner og elementer er med på å underbygge stedets unike karakter, og gi de besøkende en merverdi ved reiseopplevelsen.
- Sirkulasjon
Trafikkavvikling og bevegelighet løses slik at sikkerhet og tydelighet prioriteres. De forskjellige besøksgrupper skal informeres og ledes fra adkomstområdet og ut i landskapet.

- Natur – arkitektur
Arkitektur og elementer løses slik at det blir tydelige, presise overganger mellom planlagte soner og det naturlige landskapet.
- Vann, fjell og rom
Gjennom vann som et dynamisk element (fra snø, via rennende til fallende) og fjell som statisk element søkes det, gjennom en serie med preposisjonsforhold, å beskrive og forsterke det unike landskapsrommet.

Hovedgrep

Opplevelsen skal preges av et samspill mellom stedets egenart og anleggets arkitektoniske uttrykk. Det legges vekt på å understreke landskapsrommets unike karakter gjennom det konseptuelle grep. Dette samler alle funksjoner i et mer

konsentrert anlegg, i motsetning til den spredtbygde situasjon av 2004.

Situasjonen avklares ved at all parkering samles i et helhetlig anlegg, riksveitraseen modifiseres og det etableres en ny bro over elven.

Etablering av en tydelig adkomstplass med all parkering samlet, utgjør en endring i stedets bevegelsesmønster. Dette er utgangspunktet for alle videre løsninger. Samtidig legges alle kommersielle aktiviteter til adkomstplassen.

Stedet preges av det naturlige landskapet. Alle prosjektets elementer skal bygge opp under naturopplevelsen og underordne seg konteksten i et samspill med det dramatiske landskapsrommet. Dette medfører en trinnvis utvikling av stedet med nedbygging av kvalitetsløse bygg, endring av kaotiske trafikkmønstre, til klare og mer robuste løsninger. Samtidig integreres all ny arkitektur som bygget landskap i det dramatiske naturrommet.

De dominerende materialer er plassenstøpt betong og stål, i hovedsak corténstål

Kompleksitet

Kompleksiteten i anlegget skapes av en samling av bygningsmessige og driftsmessige utfordringer Turistvegprosjektet totalt står overfor. Her finnes mange behov. Derfor har anlegget alt, fra små sittelementer til store landskapsmessige bygningskonstruksjoner.

Siden sommeren 2005 har det vært byggeaktivitet på Trollstigplatået. Da det kun er sommeråpen vei, byr byggeprosessen på mange utfordringer. Bygging foregår i den perioden veien er åpen, dvs. i cirka fire av

Ny arkitektur integrert som bygget landskap i det dramatiske naturrommet

årets tolv måneder, noe som forårsaker stor diskontinuitet i byggeprosessen.

Anlegget er i drift under byggingen, det vil si at det er åpent for publikum mens byggearbeidene pågår. I byggesesongen 2009 har det vært aktivitet fra juni til og med medio november. Dette medfører en logistisk utfordring i det å skjerme publikum på en sikker måte mens arbeidene pågår. En annen utfordring er usikkerheten i forbindelse med økonomi, produksjon og fremdrift for gjenstående arbeider.

Organisasjon

Både tiltakshaver, prosjekterende og entreprenør har arbeidet sammen for å finne løsninger som er realiserbare både økonomisk, statisk, estetisk og logistiskmessig.

Prosessleder har meget stor kontakt med og informasjonsaktivitet overfor både kommune, fylkeskommune, stat og private aktører. Prosjekteringsgruppen har arbeidet med mange problemområder og på flere fagfelt for å komme frem til robuste løsninger.

Prosjektløsninger

Det stilles høye krav til løsninger for de enkelte deler av anlegget. De arkitektoniske installasjoner skal både være tilpasset landskapet, tåle publikumslitasjen og ikke minst de voldsomme naturkreftene. Sommer, høst og vår har flom forårsaket store ødeleggelser. På vinteren er det så store snømengder at det krever statisk ekstraordinære, solide løsninger. Siden prosjektet består av en rekke enkelttiltak, er disse organisert inn i et system med delområdeutvikling.